

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

4. Vtrum Adam corpore esset moriturus, si non peccasset. Duplex
mortalitas & immortalitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

CAPVT QVARTVM.

Ytrum Adam corpore esset moriturus, si non peccasset. Duplex mortalitas, & immortalitas.

NAM ex eodē fonte fluxit & illa cuius-
 dā recētoris exorbitatio, quā mortē
 corporis Adamo, etiam sine peccati
 merito, venturam esse sensit & scri-
 psit. Verba quibus expressit sensum suum ista
 sunt: *In hoc innocentia statu fuissemus aduersus om-
 nes inarias & inuasionis elementorum impassibilitatis
 dote muniti; in omnibus imaginabilibus commodita-
 tibus praterquam immortalitatis. Tandem namque,
 utpote qui ex istdem eramus constati elementis, quibus
 nunc compositi sumus, necesse fuisset videre finem
 istius opificij. Mortui fuissemus sine dolore: ut verbo
 dicam, fuissemus mortui. Vides & hunc dum
 Philosophiam sequitur, cūm Theologiam de-
 buisset, esse deceptum. Nam compositio cor-
 poris ex elementis eum in exorbitantem illam
 traxit sententiam, quam Catholica Ecclesia
 tanquam heresim proscriptit. Eodem rationis
 humane furo jam olim Augustinus quosdam
 narrat esse deceptos. Credebant enim Ada-
 mum propter corpus animale exiturum fuisse de hoc
 corpore, ut videlicet mors corporis non de peccato as-
 cendisse videatur, sed naturaliter, ut animalium ce-
 terorum. Pelagiani verō hoc ipsum in dogma
 verterunt, similiter existimantes mortem cor-
 poralem Adamo & nobis, non peccati merito,
 sed necessitate natura venturam esse, utpote quam
 caro animalium, ut Iulianus loquitur, de natura
 institutione suscepisset.*

Sed certa & Catholica veritas est, homi-
 nem, nisi peccasset, non fuisse corpore mori-
 turum. Docet eam Augustinus plurimis locis:
*Quapropter, inquit, fatendum est primos quidem
 homines ita fuisse institutos, ut si non peccassent, nul-
 lum mortis experirentur genus: sed eosdem primos pec-
 catores ita fuisse morte multatos, ut etiam quicquid
 eorum stirpe esset exortum, eadem pena teneretur
 obnoxium. Et alibi: Proinde si non peccasset Adam,
 non erat expoliandus corpore, sed supervestendus im-
 perfecti mortalitate. Et quia sexcentis locis eandem
 doctrinam tradit, sufficere unus pro omnibus
 ex libris de Civitate Dei: Constat inter Chri-
 stianos veraciter Catholicam tenentes fidem, etiam
 ipsam nobis corporis mortem, non lege natura, quā
 nullam mortem homini Deus fecit, sed merito insti-
 tam esse peccati: quoniam peccatum vindicans Deus
 dixit homini, in quo tunc omnes eramus: Terra es,
 & in terram ibis.*

Quo ipso in loco doctrinam istam in Scri-
 ptura illa fundat: Terra es, & in terram ibis.
 Nam per illam, mors corporis, inquit, pronun-
 ciata est; quia nec ipsam fuerat experiturus, si per-
 mansisset, ut factus est relictus. Quod verō viventi ait:
 Terra es, ostendit totum hominem in deterius com-
 mutatum. Quem Scripturæ locum etiam alibi
 allegat; & ita manifestum esse putat, ut dicat:
 Quomodo nisi de morte corporis intelligi possit ignoro;

A praesertim cum Deus illud primo homini post pec-
 catum increpando, dammandoque dixerit. Est
 enim velut executio illius sententiæ, quam
 Deus ei minatus fuerat: *Quocumque die come-
 deris ex eo, morte morieris.* Nam quamvis annos
 multos primi homines postea vixerint, ut Augu-
 stinus ait, illo tamen die mori coeperunt, quo mor-
 tis legem, qua in seniam veterascerent, acceperunt.
 Hinc Apostolus apertissime dicit: *Per unum
 hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per
 peccatum mors.* Et alibi: *Corpus mortuum est
 propter peccatum.* In quem locum Augustinus;
*Corpus, inquit, mortuum est, non propter fragi-
 litatem terrenam, quia de terra pulvere factum est;
 sed propter peccatum. Quid amplius querimus? Et
 vigilantissime non ait, mortale, sed mortuum, nempe
 quia corpus illud, quod mori poterat, quia
 ab homine peccari poterat, per peccatum ne-
 cessitati mortis obstructum est. Alibi verō scri-
 ptura primā originem mortis esse indicat non
 naturam, vel naturā autorem: sed culpam, &
 culpæ progenitorem: Deus, inquit, mortem
 non fecit: *invidia autem diaboli mors intravit in or-
 bem terrarum.**

Scripturarum istarum doctrinæ inhaeserunt
 Concilia, tum antiqua, tum recentia in di-
 versis orbis terræ regionibus celebrata, &
 ista Pelagij heresim unanimiter condemna-
 runt. Hinc Synodus Palestina, cūm Pelagio
 fuisset objectum, quod ipse, quemadmodum
 & discipulus eius Celestius docuisset, *Adam
 mortalem factum; qui sive peccaret, sive non peccaret,
 moriturus esset;* propositionem illam anathema-
 te condemnavit, & Pelagium idem dogma
 damnantem absolvit. De quo Concilij Pale-
 stini iudicio sic Augustinus: *Vnde sit consequens,
 ut quisquis sequitur illius Episcopalis auctoritatem iu-
 dicij, & ipsius Pelagij confessionem, hac tenere de-
 beat, que semper tenuit Catholica Ecclesia: Adam,
 nisi peccasset, non fuisse moriturum.*

C Hinc Concilium Carthaginense: *Placet
 omnibus Episcopis, qui fuerunt in hac sancta Synodo,
 ut quicumque dicit, Adam primum hominem mortalem
 factum, ita ut sive peccaret, sive non peccaret, mo-
 reretur in corpore, hoc est, de corpore exiret, non pec-
 cati merito, sed necessitate nature, anathema sit.*
 Et Concilium Araucanicum: *Siquis mortem
 tantum corporis, quæ pena peccati est, non autem
 peccatum, quod mors est anima, per unum hominem
 in omni genus humanum transisse testatur, iniusti-
 tiam Deo dabit, contradicens Apostolo dicenti &c.
 & per peccatum mors. Hinc Concilium Triden-
 tinum: Siquis non confiterur, primum hominem Sess. 5. can. 1.
 Adam &c. incurrisse per offensam pravariationis hu-
 iusmodi iram atque indignationem Dei, atque aded
 mortem, quam antea illi comminatus fuerat, &c.
 anathema sit.*

Mirum

Franciscus
 Guesius in
 summa Theo-
 log. lib. 3. p.
 700. Notus
 quibus en-
 cet esse
 d'innocen-
 te est mu-
 nis par l'im-
 passibilitē
 contre tou-
 tes les inju-
 rias & inva-
 siones des
 elemens, en-
 toutes les
 commodi-
 tez imagi-
 nables, ex-
 ceptē celle
 de l'immor-
 talité. Car
 enia estant
 composez
 des mesmes
 elemens, que
 nous som-
 mes com-
 posez main-
 tenant, il
 verterunt,
 eust fallu
 voir la fin
 de l'ouvrage,
 nous
 fussions
 morts sans
 douleur,
 mais enfin
 nous fussions
 morts.
 Lib. 6. de
 Civitate
 ad lib. 1.
 Causil. Car-
 thag. can. 1.
 Lib. 1. apud
 Aug. lib. 1.
 1. 1. imperf.
 13. de Civit.
 Lib. 1. de pecc.
 merit. c. 2.
 Lib. 13. de
 Civit. c. 15.
 Genes. 3.
 Lib. 13. de
 Trinit. c. 1.
 Lib. 1. de pecc.
 merit. c. 2.
 4.

Genes. 2.
 Lib. 1. de pecc.
 merit. c. 16.
 Rom. 5.
 Rom. 8.
 Lib. 1. de pecc.
 merit. c. 4.
 Sap. 2.
 Apud Aug.
 lib. de gestis
 Pelag. c. 3.
 Canone 1.
 Canone 1.
 Sess. 5. can. 1.

Lib. de quant. ani-
mae c. 7.

Lib. 1. de pecc.
merit. c. 3.

Lib. 1. cont.
Iul. operis
imperf. f. 91

Lib. 1. de pecc.
merit. c. 5.

Ibid. c. 3.

Mirum profecto, quo pacto scriptor ille Catholicus, de quo supra, in tantam Catholicæ veritatis lucem impingere voluerit, vel potuerit: sed majori admiratione dignum, quod quisquam sobrius eam suo calculo comprobaverit. Nisi quod hinc fortasse testimonium sumi possit, quàm verè adversus eos, qui omnia Philosophicis rationibus metiri volunt, dixerit Augustinus: Auctoritati credere magnum compendium est, & nullus labor. Nam imperitiores, si ratione velint verum comprehendere, similitudinibus rationum facillimè decipiuntur, & in variis novisque opinionibus ita labuntur, ut emergere inde ac liberari aut nunquam, aut egerime queant.

Cùm igitur ex his constet, Adam immortalem esse factum, & nunquam nisi peccasset fuisse moriturum, scrupulum merito movet id quod Augustinus alicubi dicit, Adam ante peccatum fuisse mortalem. Objecit Augustino hunc locum jam olim ipse Iulianus: cui respondet: Adamum se hæcenus dixisse esse mortalem, quia poterat mori: poterat namque peccare. Pro quo sciendum est, dupliciter intelligi, vocarique posse mortalitatem, sicut & immortalitatem. Vna mortalitas est, qua quis mori potest: altera, qua mori debet. Illà primus homo mortalis ante peccatum fuit: hæc verò post peccatum tam ipse, quàm posterius ejus. Nam ante peccatum mori poterat, quia peccare poterat: peccato verò jam perpetrato, necessitas moriendi consecuta est. Simili ratione duplex immortalitas statui potest, una, qua quis potest non mori; alia, qua quis non potest mori. Illa fuit Adami ante peccatum: hæc verò ad æternam beatitudinem resurgentium. Adam namque ante peccatum poterat non mori, quia poterat non peccare: solius enim peccati merito necessitas moriendi, Deo vindicante subsecuta est. Beatorum verò tanta erit immortalitas, ut in æternum, neque peccati alicujus merito, neque naturæ infirmitate, vel necessitate, morituri sint, aut mori possint. Tradit hæc omnia accuratè diversis locis. Nam de duplici mortalitate ita loquitur: *Antequam mutaretur (corpus Adæ) in illam incorruptionem, qua in sanctorum resurrectione promittitur, poterat esse mortale, quamvis non moriturus; sicut hoc nostrum potest, ut ita dicam, esse ægrotabile, quamvis non ægrotaturum: eius enim caro est, qua non ægrotare possit, etiamsi aliquo casu, priusquam ægrotet, occumbat? sic & illud corpus iam erat mortale. Et paulò antè, rem similitudine declarans: Sicut enim hæc ipsa caro, quam nunc habemus, non ideo non est vulnerabilis, quia non est necesse, ut vulneretur: sic illa non ideo non fuit mortalis, quia non erat necesse, ut inire-*

Aur. Quibus ultimis verbis mortalitatem nostram explicat, quàm non solum potestate, sed necessitate morimur. Duplicem verò immortalitatem declarat his verbis: *Prima immortalitas (Adami) erat, posse non mori; novissima (beatorum) erit multo maior, non posse mori.* Et in libris de Civitate Dei: *Sicut prima immortalitas fuit, quam peccando Adam perdidit, posse non mori; novissima erit non posse mori: ita &c.* Vtramque verò simul tam duplicem mortalitatem, quàm immortalitatem oculis discretè subjicit, de corpore primi hominis disputans: *Illud (corpus) ante peccatum & mortale secundum aliam, & immortale secundum aliam causam dici poterat: id est, mortale, quia poterat mori, immortale, quia poterat non mori. Aliud est enim non posse mori, sicut quasdam naturas immortales creavit Deus: aliud est autem posse non mori, secundum quem omnium primus creatus est homo immortalis. Et paulò post: Si enim corpus animale, utique mortale; quia & mori poterat: quantumvis & immortale ideo, quia & non mori poterat. Neque enim immortale, quod morimur non possit, erit nisi spirituale; quod nobis futurum in resurrectione promittitur: ac per hoc illud animale, & ob hoc mortale &c. factum est propter peccatum mortale, quod & antea erat, sed mortuum. Quod paulò inferiùs exponit per necessitatem moriendi, quam illud non habuit. Nam quamvis ante peccatum hæcenus mortalis esset, quia peccando mori poterat, eo tamen die, quo peccavit, in ipso mortalitatis genere longè pejor factus est. Mutata quippe in deterius est vitiatæque natura, atque à ligno vite separatione iustissimâ, mortis in eis etiam corporalis necessitas facta est: cum qua nos necessitate nati sumus. Eaque de causa Apostolus vocavit corpus nostrum propter peccatum non jam mortale, sed mortuum; quia jam moriendi necessitate constrictum. Tunc enim ita erat in animam viventem, ut mortuum rectè dici non posset: quia nisi perpetratione peccati necessitatem moriendi habere non poterat. Ex quibus etiam colligas, hoc ipsum, quod animale & mortale corpus Adam non esset tamen moriturum, non ex natura corporis istius pullulasse, sed divino munere hoc non peccantibus fuisse collatum. Nam si internam corporis compositionem spectes, nihil in se habebat, quo ejus interitus arceretur. Indicat hoc idem Augustinus, cum postquam dixisset, Adamum secundum quemdam modum creatum fuisse immortalem, adjicit: *Quod ei præstabat de ligno vite, non de constitutione natura: quo ligno separatus est, cum peccasset, ut posset mori: qui nisi peccasset, posset non mori. Mortalis ergo erat constitutione corporis animalis; immortalis autem beneficio vitæ.**

CAPUT